

Teksti: Anu Mattila
järjestösuunnittelija, Lihastautiliitto ry

Toimintakyvyn heikkenemiseen voi varautua etukäteen tekemällä edunvalvontavaltuutuksen. Pelkästään fyysisen toimintakyvyn rajoite ei kuitenkaan ole sellainen rajoite, joka vaatisi edunvalvonnan toimenpiteitä.

KUKA VALVOO ETUJANI kun en enää itse pysty?

■ Esimerkiksi niin kauan kuin lihas-tautia sairastava pystyy kommunikoi-maan ja tuomaan oman mielipiteensä julki ja päättämään omista asioistaan, ei hän ole edunvalvonnan tarpeessa. Kommunikoinnin apuvälinein, kuten puhetulkkaus, kommunikaattorit ja eri-laiset atk järjestelmät takaavat sen, että henkilö pystyy kommunikoi-maan ympäristönsä kanssa.

Jos siis tarvitset toisen henkilön fyy-sistä apua asioidesi hoitamiseen ja olet kyvykäs itse päättämään sinua koske-vista asioista, et todennäköisesti tarvit-se edunvalvontaa. Edunvalvoja voidaan nimetä henkilölle, joka ei pysty itse hoitamaan omia taloudellisia asioita.

Ennakoi edunvalvonta

Edunvalvontavaltuutuksella voi itse etukäteen järjestää asioidensa hoidon sen varalta, että tulee myöhemmin ky-kenemättömäksi hoitamaan asioitaan. Valtuutus tehdään kirjallisesti testa-mentin tapaan. Valtakirjalla henkilö (valtuuttaja) nimeää valtuutetun hoita-maan asioitaan. Valtuutetun tulee suos-tua tehtävään. Valtuuttaja määrittelee itse ne asiat, jotka valtuutus kattaa, kuten omaisuutensa hoidosta ja muista taloudellisista asioistaan sekä itseään koskevista muista asioista. Valtuuttaja voi itse myös määritellä, miten valtuu-tetun toimintaa valvotaan. Valtakirjan laatimisessa on hyvä pyytää apua oi-

keusaputoimistosta tai asianajajalta. Valtuutus tulee voimaan vasta kun maistraatti on vahvistanut sen. Vahvis-tamista voi pyytää, kun valtuuttaja on syystä tai toisesta tullut kykenemättö-mäksi hoitamaan asioitaan. Useimmiten vahvistaminen edellyttää lääkärintodistusta valtuuttajasta. Valtuutetun tulee tehtäväänsä ryhtyessään antaa maistraatille luettelo niistä valtuuttajan varoista ja veloista, joita valtuutus oi-keuttaa hänet hoitamaan.

Kuka voi olla edunvalvoja ja mistä sellaisen saa?

Edunvalvojaksi voidaan määrätä tehtä-vään sopiva henkilö, joka antaa tähän suostumuksensa. Edunvalvoja voi olla lähiomainen tai muu läheinen. Edun-valvontamääräys voidaan myös antaa kunnan yleiselle edunvalvojalle. Edun-valvoja on tilivelvollinen ja hänellä on velvollisuus hakea lupa joihinkin pää-miehen puolesta tehtäviin oikeustoi-miin.

Hakemus tai ilmoitus edunvalvojan määräämiseksi jätetään edunvalvontaan ehdotettavan kotikunnan maistraattiin. Maistraatti selvittää mikäli hakemuk-sen tai ilmoituksen kohteena oleva hen-kilö on edunvalvonnan tarpeessa. Sel-vityksen perustana on lääkärintodistus sekä kuulemiset sosiaaliviranomaisten ja terveydenhuollon ammattihenkilös-tön kanssa. Maistraatti kuulee myöskin hakemuksen tai ilmoituksen kohteena

olevaa henkilöä, mikäli hankitussa lää-kärinlausunnossa todetaan, että häntä voidaan kuulla. Lisäksi maistraatti voi kuulla sellaisia sukulaisia ja ystäviä, joilla on tietoa hakemuksessa tai ilmoi-tuksessa tarkoitettun henkilön tilasta ja olosuhteista, mikäli nämä tiedot ovat tarpeellisia.

Maistraatti valvoo

Maistraatti valvoo valtuutetun toimin-taa erityisesti taloudellisissa asioissa. Kun valtuutetun tehtävä alkaa, hänen tulee antaa maistraatille luettelo niistä päämiehen varoista ja veloista, joita valtuutus oikeuttaa hänet hoitamaan. Jos maistraatti myöhemmin pyytää, valtuutetun tulee antaa selvitys talou-teen liittyvien asioiden hoitamisesta.

Lisätietoa edunvalvonnasta
ja edunvalvontavaltuutuksesta:

www.maistraatti.fi
www.oikeus.fi